

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

March/April – 2023 (New Course)

SANSKRIT P3: HITOPADESH-MITRALABH (ELE-2)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન. ૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Q-1 (A) translate following paragraphs (any two). (08)
- (1) અસ્તિ ગોદાવરીતીરે વિશાલઃ શાત્મલીતરુઃ । તત્ર નાનાદિગ્દેશાદાગત્ય રાત્રૌ પક્ષિણો નિવસન્તિ । અથ કદાચિદવસન્નાયાં રાત્રાવસ્તાચલચૂડાવલમ્બિની ભગવતિ કુમુદિનીનાયકે ચન્દ્રમસિ લઘુપતનકનામા વાયસઃ પ્રબુદ્ધઃ કૃતાન્તમિવ દ્વિતીયમાયાન્તં વ્યાધમપશ્યત્ । તમવલોક્યાચિન્તયત્-અથ પ્રાતરેવાનિષ્ટદર્શનં જાતમ્ । ન જાને કિમનભિમતં દર્શયિષ્યતિ । ઇત્યુક્ત્વા તદનુસરણક્રમેણ વ્યાકુલશ્ચલિતઃ ।
- (2) અહમેકદા દક્ષિણારણ્યે ચરન્નપશ્યમ્ । એકો વૃદ્ધો વ્યાગ્રઃ સ્નાતઃ કુશહસ્તઃ સરસ્તીરે બ્રૂતે-ભો ભોઃ પાન્થાઃ ઇદં સુવર્ણકઙ્કણં ગૃહ્યતામ્ તતો લોભાકૃષ્ટેન કેનચિત્પાન્થેનાલોચિતમ્-ભાગ્યેનૈતત્ સંભવતિ કિન્ત્વસ્મિન્નાત્મસંદેહે પ્રવૃત્તિર્ન વિધેયા યત્ -
અનિષ્ટાદિષ્ટલાભેઽપિ ન ગતિર્જાયતે શુભા ।
યત્રાસ્તે વિષસંસર્ગોઽમૃતં તદપિ મૃત્યવે ॥
- (3) એકદા સા લીલાવતી રત્નાવલીકિરણકબુરે પર્યટ્કે તેન વણિકપુત્રેણ સહ વિશ્રમ્ભાલાપૈઃ સુખાસીના તમલક્ષિતોપસ્થિત પતિમવલોક્ય સહસોત્થાય કેશેષ્વાકૃષ્ણ ગાઢમાલિંગ્ય ચુમ્બિતવતી । તેનાવસરેણ જારશ્ચ પલાયિતઃ । ઉક્તં ચ-
ઉશના વેદ યચ્છાસ્ત્રં યચ્ચ વેદ બૃહસ્પતિઃ ।
સ્વભાવેનૈવ તચ્છાસ્ત્રં સ્ત્રીબુદ્ધૌ સુપ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥
- પ્રશ્ન. ૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- Q-1 (B) explain with the reference to the contact (Any two). (06)
- ૧) અહિંસા પરમો ધર્મઃ ।
૨) ઉદારચરિતાનાં તુ વસુધૈવ કુટુમ્બકમ્ ।
૩) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ ।
૪) સર્વશૂન્યા દરિદ્રતા ।
- પ્રશ્ન. ૨ પ્રાણીકથાના ઉદભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- Q-2 Write a critical note on the original and development of the Fable literature. (14)
- OR/અથવા
- પ્રશ્ન. ૨ સાહિત્યકૃતિ તરીકે હિતોપદેશનું મૂલ્યાંકન કરો
- Q-2 Evaluate the Hitopadesh as a work of literary art
- પ્રશ્ન. ૩ "મિત્રલાભ ની કથાઓ આદર્શ મિત્રનું ચિત્ર રજૂ કરે છે" આ વિધાનનું સમર્થન કરો. (૧૪)
- Q-3 Justify the statement stories of Mitra Labh present ideal picture of the friendship (14)
- OR/અથવા
- પ્રશ્ન. ૩ પંડિત નારાયણભટ્ટની શૈલી વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.
- Q-3 Detailed discuss of style of pandit Narayan Bhatta.

- પ્રશ્ન. ૪ ચિત્રગીવકપોતયોઃ કથા। -- ચર્ચો. (૧૪)
Q-4 Discuss of the ચિત્રગીવકપોતયોઃ । (14)
OR/અથવા
- પ્રશ્ન. ૪ કર્પૂરતિલક હાથીની કથાનો બોધ નિરૂપો.
Q-4 The contact of the story of કર્પૂરતિલકહસ્તિ।
પ્રશ્ન. ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Q-5 Write short note on any two of the following (14)
- ૧) મિત્રલાભનું શીર્ષક
the title of MitraLabh
 - ૨) સુપુત્ર અને કુપુત્ર
સુપુત્રઃ एवं કુપુત્રઃ।
 - ૩) સંહતિઃ કાર્યસાધિકા।
 - ૪) વ્યાઘ્રપથિકયોઃ કથા।
